

ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я,
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА ТУРИЗМУ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ
І ПЕДАГОГІКИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ТА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**Матеріали II Всеукраїнської наукової електронної конференції
(м. Київ, 22 жовтня 2019р., Україна)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СПОРТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ**

**Актуальні проблеми
психолого-педагогічного супроводу та
розвитку суб'єктів спортивної діяльності**

**МАТЕРІАЛИ ПІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ
ЕЛЕКТРОННОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Київ, 22 жовтня 2019р., Україна)**

КИЇВ – 2019

УДК 796.01+378:159.9

ББК 74.00я88

Друкується згідно з рішенням Вченої ради Національного університету
фізичного виховання і спорту України
наказ №207- заг. від 30.08.2019р.

Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: Матеріали II Всеукраїнської наукової електронної конференції (м. Київ, 22 жовтня 2019 р.) / Відповід. ред.: Т. М. Булгакова. – Київ, 2019. – 113 с.

Збірник містить тези учасників II Всеукраїнської наукової електронної конференції «Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності» (22 жовтня 2019 р.). Матеріали розкривають результати досліджень студентів-початківців та науковців у сфері психології, педагогіки, фізичного виховання і спорту. В тезах висвітлюються такі напрями: актуальні напрями психологічного забезпечення та супроводу в фізичному вихованні і спорті, педагогічні аспекти підготовки та розвитку суб'єктів спортивної діяльності, рухова активність та психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя.

Матеріали збірника призначено для студентів (бакалаврів та магістрів), молодих вчених, науковців і практиків, які цікавляться проблематикою психолого-педагогічного супроводу суб'єктів спортивної діяльності.

Редакційна колегія:

Петровська Т. В., к. пед. наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки
Воронова В. І., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки
Гринь О. Р., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки
Фольварочний І. В., доктор пед. наук, доцент кафедри психології і педагогіки
Булгакова Т. М., к. пед. наук, старший викладач кафедри психології і педагогіки

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

ЗМІСТ

I. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СУПРОВОДУ В ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ І СПОРТІ

Абрасьов Олексій, Смоляр Ірина ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ У ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ (НА ПРИКЛАДІ БАСКЕТБОЛУ).....	8
Бородіна Ніна МОТИВАЦІЯ ФУТБОЛІСТІВ МОЛОДШОГО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ.....	10
Воронова Валентина, Скороход Олександр СКЛАДОВІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СПОРТСМЕНА ДО ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	12
Воронова Валентина, Крикун Олена ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНА В ЧЕРЛІДІНГУ.....	14
Гошовська Дарія, Гошовський Ярослав КОМПЛЕКСНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПРОБЛЕМАМИ РОЗВИТКУ.....	16
Гринь Олександр АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ У СПОРТІ.....	18
Гринь Олександр, Шматко Ярослав ОЦІНКА ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКІСТІ ЯК КРИТЕРІЙ ПСИХІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ЮНИХ ДЗЮДОЇСТІВ ДО ЗМАГАНЬ.....	20
Железняк Олександр АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЗАГАЛЬНОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КВАЛІФІКОВАНИХ ХОККЕЇСТІВ.....	22
Зливков Валерій АВТЕНТИЧНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ПСИХОЛОГІЧНА ЯКІСТЬ МАЙБУТНІХ СПОРТСМЕНІВ.....	24
Коробейніков Георгій, Міщенко Вікторія, Коробейнікова Іванна ЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОЯВУ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВІД РІВНЯ АГРЕСІЇ У БОРЦІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	25
Курдибаха Оксана ВПЛИВ СТРЕСОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВУ СФЕРУ СПОРТСМЕНІВ В ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	27
Лукомська Світлана ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СПОРТСМЕНІВ ПІСЛЯ СЕРЬОЗНИХ ТРАВМ.....	28
Міщенко Вікторія ФАКТОРНА СТРУКТУРА ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ СПОРТСМЕНІВ ВИСОКОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ З РІЗНИМ РІВНЕМ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ РУХЛИВОСТІ.....	29

Муса Джаміль, Коробейнікова Леся ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	32
Пантелесенко Антон, Ковальчук Вікторія ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ ТРЕНЕРА ЗІ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ.....	33
Петровська Тетяна, Арнаутова Лілія ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ СПОРТСМЕНАМИ В АНГЛОМОВНИХ ДЖЕРЕЛАХ.....	35
Пимоненко Марія, Костюченко Ольга ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СПОРТСМЕНІВ, ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ СТРИБКАМИ НА БАТУТІ.....	37
Сасовська Ольга ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ САМОСВІДОМОСТІ ЮНАКІВ-СПОРТСМЕНІВ.....	38
Тігаренко Світлана СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ІНСТРУКТОРІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	40
Fedorchuk Svitlana, Lysenko Olena, Shynkaruk Oksana COPING STRATEGIES IN HIGH-SKILLED ATHLETES (CANOEING / KAYAKING).....	42
Фінів Ольга ПСИХОЗАХИСНЕ САМОСТАВЛЕННЯ ПІДЛІТКІВ-СПОРТСМЕНІВ: РОЗВИВАЛЬНО-КОРЕКЦІЙНА ТРЕНІНГОВА ПРОГРАМА.....	43
Фокіна Євгенія ІНДИВІДУАЛЬНІ ПСИХОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	45
Фольварочний Ігор ТЕХНОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ПСИХОЛОГО - ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ-СПОРТСМЕНІВ.....	46
Шатирко Лариса ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕСТРУКТИВНОЇ ОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	48
Шевчук Юлія ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ.....	50

II. ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ТА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бідний Олександр, Фольварочний Ігор ОСОБИСТІСТЬ ТРЕНЕРА, ЯК ВИД ПСИХОЛОГІЧНО-ПЕДАГОГІЧНОГО НАПРЯМУ РОБОТИ.....	53
Гапонова Людмила ПСИХОЛОГІЧНИЙ БАР'ЄР ТА ПОДОЛАННЯ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ПЕРЕШКОД У МАУНТИНБАЙКУ.....	54
Galina Zhukova MOBILITY OF SPORT DIRECTIONS UNIVERSITIES.....	56

Красницька Ольга, Пронтенко Василь	
ОРАТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	57
Марьяненко Ліана	
ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ В РАМКАХ ПРАВОСЛАВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ...	60
Петровська Тетяна, Гурова Галина	
КОРЕКЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ТА ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ	62
Сметаніна Людмила	
ХАРАКТЕРИСТИКА ВЛАСТИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ТЕНІСІСТІВ В ОДИНОЧНОМУ ТА ПАРНОМУ РОЗРЯДІ.....	63
Староста Володимир	
МОТИВИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА ФАКУЛЬТЕТІ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	64
Терещенко Людмила	
ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГІВ ВНЗ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	66
Ярмошук Олена, Василюк Василь, Юджіна Христина	
ВОЛЯ, ЯК РЕГУЛЯТОР ПОВЕДІНКИ СПОРТСМЕНІВ.....	69

ІІІ. РУХОВА АКТИВНІСТЬ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Бровченко Анастасія	
МОЖЛИВОСТІ ТАНЦЮВАЛЬНО-РУХОВОЇ ТЕРАПІЇ У КОРЕКЦІЙНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ ВАДИ РОЗВИТКУ.....	71
Tatiana Bulgakova	
FORMATION OF HIGH QUALITY LIFE OF STUDENTS-SPORTSMEN.....	73
Гурова Галина, Петровська Тетяна	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНИХ ЗАНЯТЬ ТА ТРЕНУВАНЬ СЕРЕД ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИЧНОГО СПЕКТРУ.....	74
Гурова Ольга	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОФІЛАКТИКА ФАБІНГУ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЛЬНОЇ МЕДІАОСВІТИ.....	76
Дружиніна Інна	
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ: ПОГЛЯД ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я.....	78
Дудка Анастасія	
НЕОБХІДНІСТЬ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СЕРЕД МОЛОДІ.....	80
Завгородня Олена	
ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТТЄВОГО СТИЛЮ МОЛОДОЇ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я.....	82
Іванко Вікторія, Кириченко Вікторія	
ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ТРЕНІНГУ В ОЗДОРОВЧОМУ ТРЕНУВАННІ.....	84

Кавалерова Ксенія, Кириченко Вікторія	
РУХОВА АКТИВНІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК СКЛАДОВА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	85
Мойзріст Олена	
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INTERNET НА ФОРМУВАННЯ У МОЛОДІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	86
Мосьпан Марина	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОРТРЕТ АРБИТРА З ХОКЕЮ З ШАЙБОЮ.....	89
Ніколаєва Єлизавета	
АНАЛІЗ МОТИВАЦІЇ ТА ПСИХО-ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЖІНОК ПІД ВПЛИВОМ ЗАНЯТЬ СИЛОВИМ ФІТНЕСОМ.....	91
Онищенко Анна	
РУХОВА АКТИВНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ШКОЛЯРІВ.....	94
Павленко Інна	
ПРОБЛЕМА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....	95
Панасенко Наталія	
ВПЛИВ КРИЗ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ НА ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙ ТИПУ «ЛЮДИНА-ЛЮДИНА».....	97
Перепелиця Анна	
ПРОБЛЕМА СПОРТИВНОЇ АКТИВНОСТІ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ...	99
Підгайна Віра	
ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІ ЗАНЯТТЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ АКВАРЕКРЕАЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РІВЕНЬ МОТИВАЦІЇ ЮНАКІВ 16-17 РОКІВ.....	100
Сидоренко Ольга	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	102
Ткаченко Ірина, Глухих Валентина	
ОЗДОРОВЧЕ ЗНАЧЕННЯ ЗАНЯТЬ З ХОРЕОГРАФІЇ.....	104
Толкунова Інна, Голець Олександра	
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ.....	105
Толкунова Інна, Резнік Ігор	
ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	106
НАШІ АВТОРИ.....	108

ВПЛИВ СТРЕСОГЕННИХ ФАКТОРІВ НА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВУ СФЕРУ СПОРТСМЕНІВ В ЗМАГАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Курдибаха Оксана

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ

Актуальність дослідження. В історії сучасного спорту і фізичного виховання однією з ключових проблем виступають стресогенні фактори, які знижують рівень потенціалу спортсменів в змагальній діяльності. Галузь психологічної науки вивчає закономірності розвитку і формування психічної діяльності під впливом навчально-тренувальної і змагальної діяльності.

Результати дослідження. Специфіка занять фізичними вправами визначає предмет психологічного забезпечення фізичного виховання і спорту. Людина свідомо опановує рухи свого тіла та відпрацьовує навички цілеспрямованого переміщення в часі і просторі за допомогою власних зусиль. Розвиток фізичних якостей, психічних процесів і контроль емоційний станів особистості є метою вдосконалення особистості в умовах спортивної діяльності. Від рівня цих якостей залежить позитивна динаміка спортсмена в змагальній діяльності. За допомогою регулярних фізичних тренувань виробляється: сила, швидкість, виносливість і спритність. У процесі спортивної діяльності формуються загальні та спеціальні алгоритми дій (вміння і навички), необхідні для реалізації фізичної та психічної активності в умовах власної життєдіяльності. «В умовах спортивної діяльності поряд з фізіологічними компонентами психічні аспекти також можуть бути сильними стресорами» [2].

Спортивні стреси можна розділити на дві групи: з короткочасним дією на організм і з тривалою дією на організм.

До першої групи належать такі стресогенні чинники, які:

- викликають страх (перед виконанням вправи, де раніше була отримана травма, зустріч з явним фаворитом і т. д.);
- викликають неприємні фізіологічні відчуття (біль, втома, погані метеорологічні умови);
- необґрунтоване завищують установки на рекордний результат;
- відволікають увагу під час змагальної діяльності внаслідок побоювання за своє здоров'я або через сімейні або побутові труднощі;
- згадуються під час змагань, як невдалий досвід або старт (виникають чинники при помилці в техніці руху).

Друга група (тривалої дії на організм) включає в себе такі стресогенні чинники, пов'язані:

- з ризиком і небезпекою (стрибки з трампліну, хокей, мотоспорт);
- з тривалим навантаженням (тривале виконання вправ на тлі фізичного і психічного стомлення);
- з боротьбою (тривалі змагання);
- з ізоляцією (відрив від дому та сім'ї під час змагань).

Стресори впливають негативно на змагальну діяльність спортсменів, сприяють фізичному і психологічному дискомфорту, внаслідок чого виникає стрес. У психологічній науці розрізняють три форми змагального стресу:

- передстартову лихоманку;
- стартову апатію;
- бойову готовність.

При першій формі спортивного стресу виражено надмірне збудження нервової системи, відзначається підвищений тонус м'язів і труднощі в підтримці ясності тактичного мислення. При цьому вегетативний баланс організму зрушує в бік переважання тону симпатичної нервової системи.

Друга форма виникає при тривалому очікуванні змагань і позначається як «перегорання» спортсмена. Вона супроводжується ваготонією – переважанням тону парасимпатичної нервової системи і суб'єктивно проявляється у вигляді зниженої мотивації і загальної слабкості.

При третій формі стресу – бойової готовності, відзначається підвищений рівень прагнення перемогти. Це найоптимальніший варіант, який дозволяє досягти найкращих спортивних результатів і за своєю суттю є варіантом еустреса – це психічний стан, що характеризується високою мотиваційною діяльністю, помірним емоційним напруженням, здатністю до свідомої саморегуляції поведінки, думок і почуттів і хорошою концентрацією уваги [1].

Висновок. Психоемоційна підготовка спортсменів є невід'ємною частиною навчально-тренувальної, змагальної діяльності та забезпечує оптимальний рівень емоційних переживань, мотиваційної сфери особистості протягом всієї спортивної кар'єри.

1. Вяткин БА. Диагностика и регулирование психического состояния спортсмена в соревнованиях. П.; 1974.
2. Гиссен ЛД. Психогигиеническая подготовка спортсменов. Сб. «Готовность спортсмена к соревнованиям». М.; 1970. с. 110 - 145.
3. Пуни АЦ. Предмет психологи физического воспитания и спорта. М.: Физкультура и спорт; 1984.
4. Родионов АВ. Влияние психологических факторов на спортивный результат. М.; 1983.
5. Харре Д. Учение о тренировке / Пер. с нем. М.; 1971.

ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ТА СУБ'ЄКТИВНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СПОРТСМЕНІВ ПІСЛЯ СЕРЬОЗНИХ ТРАВМ

Лукомська Світлана

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, м. Київ

Актуальність дослідження. Дослідження якості життя, пов'язаного зі здоров'ям (QoL), демонструють значущі відмінності між загальною задоволеністю життям та фізичним функціонуванням, особливо це стосується осіб, які зазнали серйозних травм, зокрема і в процесі спортивної діяльності.

Результати дослідження. Особистісні цінності – це когнітивні репрезентації цілей і/або мотивації важливих для людей. Їх можна охарактеризувати як емоційно та когнітивно релевантні принципи, що керують життям людей, по суті це транситуаційна система, що впливає на поведінку особистості та визначає її життєві пріоритети. Суб'єктивне благополуччя визначається як афективна характеристика повсякденного досвіду людини – частота та інтенсивність переживання суму, радості, інтересу, гніву, провини і гордості, що дає підстави людині вважати своє життя приємним або неприємним; синонімами благополуччя є переживання щастя. Психологічне благополуччя є складовою позитивного функціонування (А. С. McKennell, F. M. Andrews), що, на думку С. D. Ryff, С. L. M. Keyes, характеризується самоприйняттям, вмінням створювати позитивні стосунки з іншими, автономією, зрілістю (мова йде не про вік, а про компетентність, майстерність у певній справі), наявністю життєвих цілей, особистісним зростанням (прагненням до самореалізації та самовдосконалення). Психологічне благополуччя в евдемонічному підході визначається як